

UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIȘTE
FACULTATEA DE ȘTIINȚE POLITICE, LITERE ȘI COMUNICARE
DEPARTAMENTUL LITERE

FIȘA DISCIPLINEI
Latinitate și romanitate europeană
An universitar
2024-2025

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Valahia” din Târgoviște
1.2 Facultatea/Departamentul	Facultatea de Științe Politice, Litere și Comunicare
1.3 Departamentul	Departamentul de Litere
1.4 Domeniul de studii	Filologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studii/Calificarea	<i>Multilingvism și interculturalitate în context european</i>

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Latinitate și romanitate europeană</i>						
2.2. Titularul activităților de curs	Prof. dr. Petre Gheorghe Bârlea						
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Petre Gheorghe Bârlea						
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Oblig.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					144 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					10
Examinări					24
3.7 Total ore studiu individual					144
3.9 Total ore pe semestru					200
3.10 Numărul de credite					8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Parcursarea stagiului Licență
4.2. de competențe	Cunoștințe de lingvistică generală, limba română, limba latină

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Suport de curs și bibliografie recomandată Prezența studenților la ½ din numărul cursurilor.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Teme de seminar și bibliografie recomandată Prezența studenților la ½ din numărul seminarelor

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1.Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a conceptelor în studiul multilingvismului, al interculturalității și al teoriilor culturale specifice zonei Europei C1.3. Aplicarea noțiunilor de diversitate și identitate culturală în Europa în investigarea dinamică și interrelaționarea fenomenelor culturale C1.4. Utilizarea adecvată de criterii și metode de evaluare în abordarea critică a ideilor și orientărilor teoretice în studiul direcțiilor lingvistice și culturale specifice spațiului european
Competențe transversale	CT3. Autocontrolul procesului de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale în domeniile privitoare la evoluția multilingvismului și a interculturalității în actualul spațiu european.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	1. Cunoașterea și înțelegerea mecanismelor de evoluție istorică a limbilor 2. Explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei;
7.2. Obiectivele specifice	1. Cunoaștere și înțelegere ☐ Cunoașterea legilor și tendințelor generale ale limbii – în perspectivă diacronică și sincronă ☐ Interpretarea fenomenelor fonetice, gramaticale și lexicale în raportul latinitate – romanitate ☐ Explicarea personală, originală a unor evoluții lingvistice; 2. Competențe instrumental - aplicative (proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor tehnici, metode și instrumente de investigare și de aplicare) ☐ Aplicarea teoriilor lingvistice moderne în analiza textului ☐ Utilizarea tehnicilor moderne de studiu în investigarea lingvistică; 3. Atitudine ☐ Formarea gândirii moderne privind raportul dintre tiparele latino-romanice și identitatea europeană.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Originea și evoluția limbii latine 1.1. Familia limbilor indo-europene 1.2. Evoluția latinei în Europa și în lume (sec. al VIII-lea a.C. - al VIII-lea p.C.) 1.3. Latinitate vs romanitate 1.3.1. Latina populară și formarea limbilor romanice 1.3.2. Latina cultă în sec. al IX-lea - al XX-lea. Domenii de utilizare	Conversația, Explicația Prezentare Power Point E-learning	8 h
2. Locul latinității pe harta lingvistică a Europei 2.1. <i>România</i> - etapele constituirii 2.2. Elementul latin în limbile non-romanice 2.3. Neologismele de circulație universală	Conversația, Prezentare Power Point Studiul de caz E-learning	10 h
3. Moștenirea latină în cultura și civilizația europeană 3.1. Resursele mitologiei greco-latine 3.2. Genuri și specii literare - perspectiva comparativ-istorică 3.3. Tipare romane în evoluția mentalităților europene	Conversația, Dezbaterea, Studiul de caz E-learning	10 h

Bibliografie

ANDREI, Nicolae, 1987, *Dicționar etimologic de termeni științifici. Elemente de compunere greco-latină*, București: Editura Științifică și Enciclopedică.

BARLEA, Petre Gheorghe, 1999, *Contraria Latina - Contraria Romanica. Sistemul antonimelor în limba latină și reflexele sale în principalele limbi romanice*, București: ALL Educational.

BARLEA, Petre Gheorghe, 2000, *Introducere în studiul latinei creștine*, București: Editura „Grai și Suflet - Cultura Națională”.

BARLEA, Petre Gheorghe, 2005, *Rolul traducerilor din latină în evoluția limbii române literare*, București: Editura Academiei Române.

BARLEA, Petre Gheorghe, 2017, *Traduceri și traducători*, Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”.

BRAGUE, Rémi, 2002, *Europa, calea romană*, București: Editura Ideea Design & Print.

BURADA, Marinela, 2001, *Locul și rolul elementului latin în istoria limbii engleze*, Brașov: Editura G2 Design.

CURTIUS, Ernst Robert, 1970, *Literatura europeană și Evul Mediu Latin*, București: Univers.

ELIADE, Mircea, 1980, *De la Zamolxis la Gengis-Han (Studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și Europei Orientale)*, București: E.S.E. (ed. orig. fr.: Paris, Payot, 1970).

ERNOUT, A. et MEILLET, A., 2000, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Paris: Klincksieck.

FISCHER, I., 1985, *Latina dunăreană. Introducere în istoria limbii române*, București: E.S.E.

GRANDSAIGNES D'HAUTERIVE, R., 1994, *Dictionnaire des racines des langues européennes: grec, latin, ancien français, espagnol, italien, anglais, allemande*, Paris: Larousse.

GHEORGHE, Gabriel, 1986, *Proverbele românești și proverbele lumii romanice. Studiu comparativ*, București: Albatros.

GRIMAL, Pierre, 1963³, *Dictionnaire de mythologie grecque et latine*, Paris: PUF.

HASDEU, B. P., 1974-1976, *Etymologicum Magnum Romaniae. Dicționarul limbei istorice și poporane a românilor*, vol. I-III. Ediție de Gr. Brancuș București: Minerva.

NICULESCU, Alexandru, 1965-1978-1994, *Individualitatea limbii române între limbile romanice*, vol. I-III, București: E.S.E.

NÖRBERG, Dag, 1966, *A quelle époque a-t-on cessé de parler latin en Gaule*, in: *Annales ESC* [pp. 130-142].

PAVEL, Toma, 1993, *Mirajul lingvistic. Eseu asupra modernizării intelectuale*, București: Univers.

ROSILLON, Philippe, 1983, *Un milliard de latins en 2000*, Paris: L'Harmattan.

SALA, Marius (coord.), 1988, *Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice*, București: E.S.E.

SALA, Marius (coord.), 1989, *Enciclopedia limbilor romanice*, București: E.S.E.

ȘAINEANU, Lazăr, 1978, *Basmele românilor în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu basmele popoarelor învecinate și a tuturor popoarelor romanice*. Ediție îngrijită de Ruxandra Niculescu. Prefață de Ovidiu Bîrlea, București: Minerva.

TAGLIAVINI, Carlo, 1977, *Originile limbilor neolatine*, Trad. rom., București: E.S.E.

WOLFF, Philippe, 1970, *Les origines linguistiques de l'Europe Occidentale*, Paris: L'Univers des Connaissances - Hachette.

8.2. Seminar	Metode de predare	Observații
1.1. Metoda comparativ-istorică în analiza diacronică a limbilor 1..2. Clasificarea genealogică și clasificarea tipologică a limbilor	Conversația, Lucrările practice, Explicația, Prezentare Power Point	8 h
2. Structura lingvistică a Europei 2.1. Latina - „lingua franca” 2.2.2 Romanic - România 2.3. Contactul lingvistic	Conversația, Lucrările practice, Dezbaterile, Studiul de caz Prezentare Power Point	10 h
3.1. Romanitatea limbii române 3.1.1. Elemente lexicale panromanice 3.1.2. „Panroman sauf roumain” 3.1.3. Elementul latin moștenit numai în română	Conversația, Lucrările practice, Dezbaterile, Prezentare Power Point Studiul de caz	10 h

Bibliografie

FISCHER, I., 1985, *Latina dunăreană. Introducere în istoria limbii române*, București: E.S.E.

GRANDSAIGNES D'HAUTERIVE, R., 1994, *Dictionnaire des racines des langues européennes: grec, latin, ancien français, espagnol, italien, anglais, allemande*, Paris: Larousse.

GHEORGHE, Gabriel, 1986, *Proverbele românești și proverbele lumii romanice. Studiu comparativ*, București: Albatros.

GRIMAL, Pierre, 1963³, *Dictionnaire de mythologie grecque et latine*, Paris: PUF.

HASDEU, B. P., 1974-1976, *Etymologicum Magnum Romaniae. Dicționarul limbei istorice și poporane a românilor*, vol. I-III. Ediție de Gr. Brancuș București: Minerva.

NICULESCU, Alexandru, 1965-1978-1994, *Individualitatea limbii române între limbile romanice*, vol. I – III, București: E.S.E.

NÖRBERG, Dag, 1966, *A quelle époque a-t-on cessé de parler latin en Gaule*, in: *Annales ESC* [pp. 130-142].

PAVEL, Toma, 1993, *Mirajul lingvistic. Eseu asupra modernizării intelectuale*, București: Univers.

ROSILLON, Philippe, 1983, *Un milliard de latins en 2000*, Paris: L'Harmattan.

SALA, Marius (coord.), 1988, *Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice*, București: E.S.E.

SALA, Marius (coord.), 1989, *Enciclopedia limbilor romanice*, București: E.S.E.

ȘAINEANU, Lazăr, 1978, *Basmele românilor în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu basmele popoarelor învecinate și a tuturor popoarelor romanice*. Ediție îngrijită de Ruxandra Niculescu. Prefață de Ovidiu Bîrlea, București: Minerva.

TAGLIAVINI, Carlo, 1977, *Originile limbilor neolatine*, Trad. rom., București: E.S.E.

Anexa 9

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Formarea de utilizatori experți ai discursului în domeniile de calificare precizate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Răspunsurile la examen (evaluarea finală)	Scris + oral	50% examen
10.5. Seminar/laborator	Lucrare de seminar		50 % lucrare semestrială și participare activă la seminar
10.6. Standard minim de performanță			
Cerințe minime pentru nota 5			
Cunoștințe fundamentale despre latina populară, despre etapele transformării acesteia în limbile romanice și moștenirea în plan cultural general, dovedite pe baza grilei de evaluare la examenul scris și a referatului semestrial.			
Cerințe minime pentru nota 10			
Cursantul trebuie să probeze, la examenul de finalizare a cursului și în lucrarea semestrială, capacitatea de a interpreta fenomenul transmiterii valorilor latine în construcția europeană și universală din perspective diverse: lingvistic, mentalitar, cultural, economic, social-politic.			

Data completării
24.09.2024

Semnătura titularului de curs
Prof. univ. dr. P. Gh. Bârlea

Semnătura titularului de seminar
Prof. univ. dr. P. Gh. Bârlea

Data avizării în department
27.09.2024

Semnătura directorului de departament
Lector univ. dr. Ioana-Laura Raicu

